

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. De convocacione Conciliorum regionum. Enumeratio eorum quæ suprâ dicta sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

cilegij Dacheriani pag. 147. & postea in appendice libri de Primatibus titulo XIV.

CITERIORIS BRITANNIÆ. J Mirum est quod heic dicitur, Turonensi metropoli factam esse in Synodo Claromontana restitutionem citerioris Britannia. Nam ea suam Archiepiscopum per multum ævi habuit post hanc synodum, ut adnotatum est in capite XLVI. libri quinti, qua de re nos plura, Deo juvante, dicemus ad Hildebertum. Sed multa per eas tempestates decernebantur in synodis quorum usus non adeo facile obtinebat. Exemplo sit vel unicus hic canon Claromontanus. Tametsi enim Urbanus provinciam Senonensem subjecisset Lugdunensi, serò id observatum fuit. Quoad verò Britanniam, jam ostendimus sub Innocentio demum tertio eam ad officium rediisse. Et apud Beslyum in Probationibus historiae Comitum Pictavensum pag. 414. extant acta quadam, data recenter post Concilium Claromontanum, anno nimirum M X C VI. Indictione IV. VI. Non. Martij, quibus subscribit Rollandus Dolensis Archiepiscopus.

ITEM ALII CANONES
CONCILII CLAROMONTANI.

Ex veteri codice MS. illustrissimi viri PETRI
DE MARCA Archiepiscopi Patiensis.

URBANVS II. IN CONCILIO
CLARIMONTIS. Ea qua à sanctis
patribus de simoniaco statuta sunt, nos quoque sancti
Spiritus iudicio & apostolica auctoritate firmamus.
Quidquid igitur in sacris ordinibus, vel in ecclesiasticis
rebus, vel data vel promissa pecunia adquisi-
tum est, nos irritum esse nullasque vires obtinere cen-
semus. Si qui tamen à simoniaco non simoniaco ordi-
nati sunt, siquidem probare poterint se, cum ordi-
narentur, eos necesse simoniacos, & si tunc pro ca-
tholicis habebantur in Ecclesia, talium ordinationes
misericorditer sustinemus, si tamen laudabilis eos vita
commendat. Qui vero scilicet se à simoniaco con-
secrari imò execrari permiserint vel passi sunt, eo-
rum consecrationem omnino irritam esse decernimus.
Quicumque sanè cupiditate parentum, cum ad-
huc parvuli essent, Ecclesias vel Ecclesiarum benefi-
cia per pecunias adepti sunt, postquam eas omnino
dimiserint, si canonicè in eis vivere voluerint, pro
misericordia ibidem eos esse concedimus, neque pro hoc
facto à sacris ordinibus remouemus, si alias digni in-
veniamur.

Illi verò qui per se ipsos, cum jam maioris essent
ætatis, nefanda cupiditate ducti, eas emerunt, si in
aliis Ecclesiis canonicè vivere voluerint, servatis
propriis ordinibus pro magna misericordia inibi eos
ministrare permitimus. Quòd si ad alias fortasse
transferri non poterunt, & in eisdem canonicè vivere
promiserint, minoribus ordinibus contenti, ad sacros
ordines non accedant. Salva tamen in omnibus apo-
stolica sedis auctoritate. Si qui tamen ante emp-
tionem catholicè ordinati sunt, cum ea qua emerunt di-
miserint, & vitam canonicam egerint, in suis gra-
dibus permittantur, nisi forte ejusmodi Ecclesia sit ut
ibi primum locum debeant obtinere. Primum enim
vel singularem vel prapositionem vel officij locum in emp-
tis Ecclesiis eos habere non patimur.

ET INFRA. Quamvis autem misericordia
Tom. II.

intuitu, magnaque necessitate urgente, hanc in sacris
ordinibus dispensationem constituerimus, nullum ta-
men præjudicium sacris canonibus fieri volumus; sed
obteneant proprium robur, & cessante necessitate, il-
lud quoque cesserit quod factum est pro necessitate.

ITEM. Illud quoque precipimus, ut pro christi-
mate, & baptismo, & sepultura, nihil unquam exi-
gatur.

ITEM POST ALIA. Illud summo opere &
apostolice auctoritatis privilegio prohibentes, ut nul-
lus in clericali ordine constitutus, nullusque mona-
chus, episcopus aut abbas aut cuiuslibet ecclesiasti-
ca dignitatis investituram de manu laici suscipere
audeat. Quòd si presumpserit, depositione multetur.

NOTÆ.

Hi canones maxima ex parte sumpti sunt ex Cou-
cilio Placentino, quod præterito mensè Martio Ur-
banus celebraverat in Longobardia. Repetiti autem
fuerunt in hoc Concilio Claromontano; ut fidem
facit, præter canones Anianenses supra descriptos,
Bertholdus Constantiensis in Chronico: In hac Syn-
odo (Claromontana) Dominus Papa eadem sta-
tuta que & in præterita Synodo Placentina confir-
mavit.

Quinam autem Episcopi & Cardinales huic Con-
cilio interfuerint, longum esset recensere, neque fa-
cile numerus eorum iniri potest. Illustriores nomi-
nant monachi Majoris-monasterij Turonensis in sua
Narratione; de qua mentio facta est in capite XLVI.
libri quinti.

CAPVT XXXII.

Synopsis.

I. De convocatione Conciliorum regiarum. Enu-
meratio eorum qua supra dicta sunt.

II. Reges semper retinuerunt convocationem ho-
rum Conciliorum. Varia eorum nomina. Curia, Par-
lamentum, &c.

III. Conventus habitus propter res ecclesiasticas
sub tertia Regum nostrorum dynastia non condebant
canones. Ratio hujus instituti investigatur. Manst
tamen sua auctoritas Conciliis regis. Probatur ex
Glabro.

IV. Item ex Sugerio. Religiosi viri apud Suge-
gerium, & religiosi laici apud Glabrum. Probatur
etiam ex auctore vite sancti Bernardi, & ex Ar-
nulpho Lexoviensi.

I. NUNC inspiciendum est tertium
caput observationum quas propo-
suimus in capite superiori, convocatio ni-
mirum synodorum regiarum. Iam antea mo-
nuimus eas fuisse distinctas ab ecclesiasticis,
ex eo capite, quòd ista de causis singulari-
bus cognoscebant, Concilia verò regia cau-
sas generales tractabant, quæ pertinent ad
disciplinam & politiam Ecclesiæ & Reipu-
blicæ; adeo ut si quæpiam synodus ecclesia-
stica novos canones condidisset, non antè
rati erant quàm in Concilio examinati & à
Principe confirmati fuissent. Adnotavimus

suprà eum fuisse morem sub Pippino Rege, Carolo Magno, Ludovico Pio, & Carolo Calvo. Tum etiam observavimus ea Concilia constitisse, non solum ex Episcopis & Abbatibus, sed etiam ex Comitibus & proceribus regni ac regiis Consiliariis. Hi verò examinabant quicquid ad politiam ecclesiasticam pertinebat, Regique significabant quanam modificationes adhibendæ essent rebus circa eam constitutis.

II. Quamvis Legati in se traxissent curam convocandorum Conciliorum ecclesiasticorum, eorumque inutilitas pervicisset ut prorsus omitterentur in regno, Reges tamen prorsus retinuerunt convocationem Conciliorum regionum, quorum per illas tempestates valida fuit auctoritas. In secunda dynastia vocabantur *Synodus, Conventus, Concilium, Placitum, & Colloquium*; in tertia verò, *Curia, Conventus, Concilium generale regni* apud Rigordum, & *Parlamentum*. Hincmarus locum ad quem Episcopi conveniebant, *Curiam* vocat. Ivo autem multoties id nomen tribuit conventui agi solito in Natali Domini, aut in Paschate, cui Episcopi & proceres regni intererant, ut in epistola c. LVIII. *Commonitorias literas mittatis Archiepiscopis & Episcopis ad Curiam que habenda est in Natali Domini Sueffionis*. Sugerius verò interpretans vocem *Colloquium*, quæ Latina est, eum conventum recepto tum Gallico vocabulo *Parlamentum* vocat. *Magnum Parlamentum congregavit*, inquit de Rege Ludovico juniore loquens. *Ibi Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates, & magna pars Baronum Francie conveniunt*. Vtrumque nomen conjungit Abbas Vrpergensis, ut conventus hujusmodi significet, *Curiale Colloquium*. Eo exemplo, Franci conventus generales nominaverunt Curias Parlamenti. quod nomen retinere corpora eorum judicum qui vice sacra judicant.

III. Ad probandum autem jus quod Regibus competit in convocandis Conciliis regiis, neque major neque illustrior auctoritas adferri potest quàm ea quæ extat apud Abbatem Sugerium, qui tum summæ rerum præerat apud Gallos, pari auctoritate & gratia vigens apud Summos Pontifices & Reges Francorum. Hic ergo in vita Ludovici Junioris ait Regem illum, post ductam Burdegale anno millesimo centesimo trigésimo septimo in matrimonium Eleonoram Aquitanie Ducissam, audita patris morte, Luteriam remeasse: *que est, inquit, regni caput, & sedes regia; ubi solent Reges antiquitus conventum Prelatorum & Principum (id est, magnatum regni) evocare ad tractandum super statu Ecclesie, & de regni negotiis ordinan-*

Sugerius in Gestis
Ludovici V. 11.
cap. 1.

dum. Per illas verò tempestates hi qui conveniebant ad tractandum de rebus ecclesiasticis, nullos canones, nulla edebant statuta, procul à moribus synodorum quæ sub prima & secunda Regum nostrorum dynastia celebratæ sunt. Ea immutatio ex eo profecta est, quòd cum innumeri canones jam conditi essent, necessarium non erat ut novi conderentur; tum etiam ex eo quòd Summi Pontifices, qui antea solebant synodis provinciarum hanc curam relinquere, nondum recepto ut canones ederentur in Conciliis Romanis, eam auctoritatem ad se traxerunt, edicto ut Legati ad sedem apostolicam dimitterent cognitionem causarum. Constat quidem hoc agendi modo ademptum non fuisse Conciliis regiis jus edendorum statutorum, neque Regibus auctoritatem ea confirmandi. Tamen nusquam invenimus id à quoquam per ea tempora usurpatum. Satis esse existimabant si fidem & antiquam disciplinam intemeratam præstarent adversus novitates quas nonnulli conabantur introducere in detrimentum veterum canonum. Exempli causa, cum Robertus Rex anno decimo & septimo supra millesimum admonitus fuisset à Richardo Comite Aurelianensi in ea urbe grassari hæresim quandam novorum Manichæorum, eò accessit, habitoque regio conventu Episcoporum, Abbatum, illustriorumque ac religiosorum laicorum, inquiri jussit quinam hujus impietatis auctores fautoresve essent. Cum autem compertum fuisset duos viros præcipuos è clero, Heribertum videlicet, & Lisoium, capita esse hujus sectæ; cum frustra admoniti fuissent ut insanam illam opinionem deponerent, Rex ex sententia omnium laicorum, eos igne cremari jussit; ut testatur Rodolphus Glaber, hujus temporis scriptor: *Quantocyns Aurelianus properans, convocatis plurimis Episcopis & Abbatibus, ac religiosi quibusque laicis, acerrimè cepit perquirari qui essent auctores hujus perversi dogmatis. Dicitur est eis quoniam nisi celerius ad sanam fidei mentem redeant, Regis jussu, & universæ plebis consensu, igne essent protinus crematuri*. Necessarium autem non erat ut Romana sedis sententia expectaretur, tamen de hæresi ageretur; quoniam nova non erat, aut dubia, sed vetus hæresis, jam olim apertè damnata in veteribus Conciliis.

IV. At in schismate quod in Ecclesia Romana emerit inter Innocentium secundum Papam & Petrum Leonis anno millesimo centesimo trigésimo, Rex Francorum Ludovicus, edoceri cupiens utrius communionem amplecti deberet, Concilium regium convocavit apud Stampas; ubi congregavit Archi-